

Nr 102.

Ankom till riksdagens kansli den 27 april 1945 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1945/46 till fria sommarresor för barn m. m. jämte i ännu väckta motioner.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkterna 92 och 93) föreslagit riksdagen att, i avvidan på den proposition i ämnet, som kunde vara riksdagen förelagd, för budgetåret 1945/46 beräkna dels till Fria sommarresor för barn ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor, dels ock till Bidrag till sommarkolonier ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 210, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 2 mars 1945, föreslagit riksdagen att för budgetåret 1945/46 anvisa dels till Fria sommarresor för barn ett förslagsanslag av 1 250 000 kronor, dels ock till Bidrag till sommarkolonier ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

Till förevarande ändamål ha anslag för innevarande budgetår anvisats med 1 000 000 kronor respektive 200 000 kronor.

1:o) **Fria sommarresor för barn.** Socialstyrelsen är centralmyndighet för nu ifrågavarande reseverksamhet och tillsynsmyndighet för här avsedda kolonier. Den lokala ledningen av verksamheten tillkommer barnavårdsnämnderna.

I skrivelse den 20 februari 1945 har *socialstyrelsen* lämnat redogörelse för de fria sommarresorna under år 1944.

1941 års *befolkningsutredning* har den 26 januari 1945 avgivit förslag om fria eller rabatterade resor för barn, vårdare och husmödrar under budgetåret 1945/46, varjämte utredningen beräknat anslagsbehoven till förevarande ändamål för nästa budgetår. Utredningens förslag innebär ändrade bestämmelser om förutsättningarna för rätten till fria resor och därutöver bland annat följande.

Beträffande fria resor för barn och personal vid sommarkolonier förordar befolkningsutredningen oförändrade grunder för sommaren 1945. Rätten till fria resor för feriebarn och deras vårdare är för närvarande begränsad till städer och samhällen med över 8 000 invånare. Utredningen finner rimligt att även feriebarnsverksamhet i mindre samhällen och på

Bihang till riksdagens protokoll 1945. 6 saml. Nr 102.

landsbygden kommer i åtnjutande av det stöd de fria resorna innebär och föreslår fria resor för alla feriebarn med vårdare oavsett hemkommunens storlek och struktur. Beträffande grupperesor för barn föreslår utredningen att grupperna minskas till 3—4 barn per vårdare mot 8 barn per vårdare, som i genomsnitt förekommit sommaren 1944. Utredningen finner skäl föreligga att även i fall, då barn kan medfölja gruppresa, bereda modern tillfälle medfölja barnet på resan mot nedsatt biljettpris. Efter samråd med järnvägsstyrelsen föreslås, att avgiften för färd fram och åter vid sådan vårdarresa blir densamma som för enkel resa. Vad angår fria eller rabatterade resor för husmödrar föreslår utredningen sådan utformning av verksamheten att husmödrarna i familjer med minst tre barn samt en inkomst och förmögenhet, som icke överstiger den för fria sommarresor för barn föreslagna, beredas möjlighet till resor, för vilka avgiften betalas av mödrarna själva med ett belopp för fram- och återresa, som motsvarar avgiften för enkel resa.

Järnvägsstyrelsen hade för befolkningsutredningen framfört önskemål om att de fria resornas maximala längd skulle sänkas från 60 till 40 mil. De fyra nordligaste länen skulle dock alltjämt komma i åtnjutande av fria resor inom avstånd av respektive 80 och 100 mil. Enligt styrelsens mening borde anslutningsbiljetter för resor utöver maximiavstånden antingen betalas med fullt pris eller, därest nuvarande rabatter skulle bibehållas, utlämnas endast i undantagsfall och efter särskild prövning. Befolkningsutredningen betonar vikten av att gällande maximiavstånd bibehållas och avvisar bestämt önskemålet om avskaffande av det nuvarande relativt förmånliga beräkningssättet för priset på anslutningsbiljetter. Utredningen föreslår, att de 1944 gällande bestämmelserna i dessa båda hänseenden skola tillämpas även 1945.

Kravet på bortovarons längd, minst fyra veckor, bör bibehållas för barn från städer och samhällen med mer än 8 000 invånare. Beträffande de barn från landsbygden och de mindre städerna och samhällena som efter särskild prövning skola komma i åtnjutande av fri resa synes tiden för bortovaron böra fixeras vid prövningen. Tiden bör dock i normala fall så nära som möjligt ansluta sig till den för barn från större städer och samhällen bestämda minimitiden. För husmödrar, som åtnjuta rabatterad resa, bör bortovaron med hänsyn dels till husmödrarnas svårigheter att längre tid vara borta från hemmet och dels till önskvärldheten av att de verkligen erhålla avsedd vila och rekreation bestämmas till minst tio dagar.

Järnvägsstyrelsen hade framfört vissa önskemål beträffande förbud mot fria barnresor vissa tider och dagar. Med hänsyn till trafiksvårigheterna kring midsommar hemställde styrelsen, att sådant förbud måtte under sommaren 1945 gälla för tiden 16 juni—3 juli mot under sommaren 1944 dagarna 22—26 och 30 juni. Enligt styrelsens uppfattning vore det vidare önskvärt, att resorna för barn under skolåldern om möjligt förlades till tiden före skolterminens slut. Befolkningsutredningen föreslår, att socialstyrelsen vid organiserandet av årets resor i den utsträckning det är möjligt beaktar järnvägsstyrelsens önskemål. Utredningen anser lämpligt att för norrlandskommuner, för vilka dispens beviljas, resemöjligheterna icke begränsas till sommarmånaderna utan att vederbörande får frihet att företaga resan vid den tidpunkt han finner för gott. Då det icke torde vara nödvändigt att de rabatterade husmodersresorna förläggas till den del av året då järnvägarna äro toppbelastade, nämligen sommarmånaderna, och vissa kategorier husmödrar, speciellt på landsbygden, torde ha lättare att lösgöra sig från arbetet under annan tid, före-

slår utredningen, att dessa resor få föreläggas endast under tiden 1 september—19 december 1945 och 15 januari—1 juni 1946.

Beträffande organisationen förordar befolkningsutredningen inga principiella ändringar.

Mot befolkningsutredningens förslag har ledamoten av utredningen, professor Wahlund anført avvikande mening.

Över befolkningsutredningens förslag ha utlåtanden avgivits av *socialstyrelsen*, *järnvägsstyrelsen* och *statskontoret* varjämte *Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund* och *svenska landsbygdens kvinnoförbund* inkommit med skrivelser i ämnet.

Departementschefen har för egen del anført följande.

1941 års befolkningsutredning har vid utformandet av sitt förslag till fria sommarresor för barn under budgetåret 1945/46 haft att taga hänsyn till två varandra motverkande faktorer, nämligen önskemålen om höjande av inkomstgränsen för rätten till fria resor och om utvidgning av denna rätt att omfatta även landsbygdens och de mindre samhällenas barn, å ena sidan, samt den av järnvägsstyrelsen hävdade tekniska svårigheten att under sommaren 1945 öka persontrafikvolymen, å andra sidan. Förslaget betecknas av utredningen själv som ett provisorium.

Inom de gränser trafiksituationen sommaren 1945 av befolkningsutredningen ansetts medgiva har utredningen sökt i möjligaste mån tillgodose de anförda önskemålen. Förmånen av fria resor är för närvarande knuten till innehav av rabattkort för livsmedel, vilket innebär att denna förmån endast tillkommer barn i familjer med ett till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp av högst 750 eller, i fråga om flerbarnsfamiljer, 1 000 kronor. Utredningen föreslår, att rabattkortsgränsen skall ersättas med en inkomst- och förmögenhetsgräns, tills vidare så konstruerad att rätt till fria resor föreligger, då familjens beskattningsbara belopp och skattepliktiga förmögenhet icke överstiga respektive 1 500 och 10 000 kronor. Rätten till fria resor har hittills varit begränsad till barn och vårdare från städer och samhällen med mer än 8 000 invånare, dock att dispensmöjlighet beträffande mindre tätorter förefunnits. De beräknade trafiksvårigheterna ha hindrat utredningen att föreslå en generell utvidgning av förmånen av fria resor att omfatta hela landet. Emellertid har utredningen föreslagit dels att landskommuner, där behovet av fria resor för barn och vårdare är särskilt stort, intill ett sammanlagt antal resor av högst 15 000 medgivas motsvarande dispensmöjlighet som mindre tätorter och dels att för landsbygdens och de mindre samhällenas vidkommande socialstyrelsen får rätt tilldela särskilt behövande barn och vårdare förmånen av fri resa. Utredningen beräknar, med hänsyn tagen till berörda förslag, antalet resor under sommaren 1945 till cirka 80 000 mot cirka 45 500 sommaren 1944 och cirka 56 000 sommaren 1943.

Med hänsyn till de ändrade penninginkomstförhållandena under kriget torde införandet av den föreslagna inkomst- och förmögenhetsgränsen för rätten till fria resor närmast innebära ett återställande av läget vid rabattkortsgränsens införande. Befolkningsutredningens förslag i denna del och beträffande utsträckning av rätten till fria resor att avse vissa barn och vårdare från landsbygden finner jag vara ett minimum för de fria sommarresornas omfattning, som kan godtagas endast med hänsyn till den väntade besvärliga trafiksituationen sommaren 1945. Gentemot vad järnvägsstyrelsen anført beträffande svårigheterna att trafik-

tekniskt genomföra befolkningsutredningens modifierade förslag vill jag framhålla, att de fria sommarresorna för barn och mödrar ovedersägligen äro av stor betydelse ur folkhälsosynpunkt och därför böra komma till stånd, även om övriga resenärers bekvämlighet skulle i någon mån bliva lidande härav, samt att den föreslagna utökningen av denna reseverksamhet har en tämligen begränsad omfattning i förhållande till hela persontrafikvolymen. Å andra sidan torde det icke vara trafiktekniskt möjligt att, såsom reservanten inom utredningen och de två kvinnoförbunden föreslagit, under sommaren 1945 medgiva en generell utvidgning av de fria resorna till landet i dess helhet. Beträffande omfattningen sommaren 1945 av rätten till fria resor för barn och vårdare biträder jag därför befolkningsutredningens förslag med det av socialstyrelsen förordade tillägget, att det angivna högsta antalet fria resor, 15 000, vore att falla som ett ungefärligt maximum. Skulle på grund av omständigheter, vilka nu icke kunna förutses eller i varje fall ej i tiden fastställas, trafiksituationen instundande sommar nödvändiggöra begränsningar beträffande de planerade fria resorna, måste givetvis de åtgärder i sådan riktning vidtagas som finnas i det inträdda nödläget oundgängliga.

Vad angår de fria resornas maximala längd och priset på anslutningsbiljett för resa utöver maximiavståndet kan jag icke tillmötesgå järnvägsstyrelsens önskemål om begränsning av de förmåner som härutinnan gällt under sommaren 1944. I de anvisningar som komma att utgå rörande de fria resorna böra emellertid barnavårdsnämnderna uppmannas verka för att i de fall då för vederbörande erbjuda sig flera möjligheter till barnets utplacering på landet det alternativet väljes som medför den kortaste färdvägen. — Mot de av järnvägsstyrelsen framförda önskemålen om förbud mot fria resor vissa tider och dagar vill jag icke ställa mig i princip avvisande. Detaljerna härutinnan torde böra bliva föremål för samråd mellan socialstyrelsen och järnvägsstyrelsen. Förslaget att utsträcka resemöjligheterna för barn från dispenserade landskommuner i Norrland till annan tid än sommaren är i princip vittutseende, enär det förutsätter ställningstagande till frågan huruvida — utan samband med den hävdvunna vanan att någon tid under sommaren byta vistelseort — mindre bemedlade böra erhålla statligt stöd till förbilligande av sina reskostnader. Jag är därför ej beredd att i detta sammanhang tillstyrka den föreslagna åtgärden.

Vad befolkningsutredningen föreslagit beträffande fria resor för barn och personal vid sommarkolonier, fria resor för feriebarn och vårdare, gruppresor för barn, rabatterad resa för moder som vill medfölja sitt barn trots att detta kan anslutas till gruppresa, bortovarons längd och reseverksamhetens organisation föranleder inga väsentliga erinringar från min sida. Jag förordar därför, att verksamheten i dessa delar utformas i huvudsaklig överensstämmelse med förslaget. Formerna för styrkande av rätten till fri resa med hänsyn till den föreslagna inkomst- och förmögenhetsgränsen synas emellertid böra bliva föremål för ytterligare övervägande. Behovet av legitimationshandling för barn och vårdare synes icke vara så trängande, att dessa skola åläggas anskaffa särskild sådan handling.

På de skäl befolkningsutredningen anført förordar jag, att under budgetåret 1945/46 försöksverksamhet anordnas med rabatterade resor för husmödrar. Denna verksamhet bör anordnas i enlighet med befolkningsutredningens förslag, dock att förmånen bör, såsom socialstyrelsen påpekar, begränsas till husmödrar i familjer med minst tre hemmavarande barn. Vad socialstyrelsen i övrigt anført beträffande rabatterade husmodersresor finner jag mig kunna biträda endast i den mån därigenom icke förorsakas besvärande kontrollåtgärder.

De med ifrågavarande reseverksamhet förenade kostnaderna för staten inskränka sig till dem som avse fria resor för barn och vårdare. Sistnämnda kostnader beräknar jag i likhet med befolkningsutredningen till 1 250 000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr S. G. W. Wahlund *m. fl.* (I: 321) och den andra inom andra kammaren av herr A. Gustafsson i Lekåså *m. fl.* (II: 512), i vilka hemställts, att riksdagen måtte tillse, att fria sommarresor för barn och vårdare göras i möjligaste mån lika tillgängliga för landsbygdens och de mindre samhällenas befolkning som för de större städernas,

dels en inom första kammaren av herrar E. O. Wiklund och F. Ström väckt motion (I: 349), vari hemställts, att de fria resorna för barn och vårdare hädanefter göras i samma mån tillgängliga för de mindre lätorternas och den rena landsbygdens barn som för de större samhällenas, samt att anslaget till fria sommarresor för barn för budgetåret 1945/46 ökas med förslagsvis 250 000 kronor eller till 1 500 000 kronor,

dels en inom andra kammaren av herrar K. E. Hansson i Skediga och G. Svensson i Vä väckt motion (II: 370), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att från anslaget till fria sommarresor bidrag skall kunna utgå till resor, även skolresor, för landsbygdens barn efter i huvudsak samma grunder, som gälla för städernas barn,

dels ock en inom andra kammaren av herr A. Nordström i Kramfors *m. fl.* väckt motion (II: 537), vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 210 måtte besluta, att de fria sommarresorna för barn under budgetåret 1945/46 skola utsträckas att gälla jämväl landsbygden och som följd därav att till fria sommarresor för barn för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 2 100 000 kronor, samt att de fria sommarresorna för barn och vårdare få företagas utan hänsyn till resans längd och oavsett från vilken ort i landet resan anträdes.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för förslagen, hänvisas till motionerna I: 321, I: 349, II: 370 och II: 537.

Förmånen av fria sommarresor för barn och vårdare är för närvarande knuten till innehav av rabattkort för livsmedel. Denna rabattkortsgräns föreslås skola under instundande sommar ersättas med en inkomst- och förmögenhetsgräns så konstruerad att rätten till fria resor föreligger, då familjens beskattningsbara belopp och skattepliktiga förmögenhet icke överstiga respektive 1 500 och 10 000 kronor. Med hänsyn till de ändrade penninginkomstförhållandena under kriget har detta förslag ansetts närmast innebära ett återställande av läget vid rabattkortsgränsens införande. Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag i denna del, anser i likhet med departementschefen förslaget innebära ett minimum för de fria sommarresornas omfattning, som kan god- *Utskottet.*

lagas endast med hänsyn till den väntade besvärliga trafiksituationen sommaren 1945.

Departementschefen har icke ansett trafikförhållandena medgiva ett förverkligande av önskemålet att utvidga rätten till fria resor för sommarvistelse i enskilda hem så att landsbygdens och de mindre samhällenas barn bli principiellt likställda med barn från städer och samhällen med mer än 8 000 invånare. Kungl. Maj:ts förslag innebär dock ett betydelsefullt steg i denna riktning i det att dels landskommuner, där behovet av fria resor för barn och vårdare är särskilt stort, intill ett sammanlagt antal resor av högst 15 000 medgivas motsvarande dispensmöjlighet, som nu föreligger för de mindre tätorterna, och dels att för landsbygdens och de mindre städernas vidkommande socialstyrelsen föreslås få rätt tilldela särskilt behövande barn och vårdare förmånen av fri resa. Med hänsyn till detta förslag och förslaget om ovan nämnda inkomst- och förmögenhetsgräns beräknas antalet sommarresor skola uppgå till omkring 80 000 sommaren 1945 mot omkring 45 500 sommaren 1944 och omkring 56 000 sommaren 1943.

Med anledning av motionernas förslag om införande av full likställighet av landsbygdens barn med barn från större tätorter vill utskottet till en början frambålla, att trafiksituationen även enligt utskottets mening bör bedömas så allvarligt, att det av Kungl. Maj:t beräknade antalet resor torde få anses utgöra ett ungefärligt maximum för sommaren 1945. Det är givet att likställighet under sådana förhållanden ej kan åstadkommas utan inknappning av resemöjligheterna för barn från de större tätorterna. Då emellertid det av Kungl. Maj:t beräknade antalet resor innebär en avsevärd stegring i förhållande till föregående somrar synes den erforderliga begränsningen av resorna för de större tätorternas barn ej behöva bli alltför kännbar. Inom den ram, som bildas av å ena sidan den föreslagna inkomst- och förmögenhetsgränsen och å andra sidan den begränsning i det totala antalet resor, som framtvingas av trafiksituationen, bör enligt utskottets mening förmånen av fria resor i lika mån stå öppna för barn från städer och landsbygd, men i första hand avse barn, vilka på grund av ekonomiska eller andra förhållanden äro i behov av en stärkande sommarvistelse på landsbygden eller av luft- och miljöombyte. Någon jämkning av bestämmelsen, att uppehållet på sommarvistelseort skall omfatta minst 4 veckor, anser utskottet icke böra företagas.

Av vad sålunda anförts framgår, att utskottet tillstyrker de likalydande motionerna I: 321 och II: 512 ävensom i huvudsak övriga i ämnet väckta motioner. Då utskottet icke räknar med större antal resor än Kungl. Maj:t, föreligger dock icke skäl för sådan höjning av anslagsbeloppet, som föreslagits i motionerna I: 349 eller II: 537. Trafikförhållandena torde få anses lägga hinder i vägen för ett förverkligande redan instundande sommar av det i sistnämnda motion jämväl framförda, i och för sig behjärtansvärda önskemålet, att resorna få företagas fritt utan hänsyn till resans längd. Nu gällande föreskrifter i detta hänseende torde alltså tills vidare böra äga fortsatt giltighet. Slut-

ligen anser sig utskottet ej böra tillstyrka, att här ifrågavarande anslag, på sätt föreslagits i motionen II: 370, tages i anspråk för jämväl skolresor för landsbygdens barn.

Den lättnad i trafiksituationen, som är att förvänta i samband med en övergång till fredsförhållanden, kommer att föranleda behov av en översyn av gällande föreskrifter på området. 1941 års befolkningsutredning har även meddelat, att utredningen förbereder ett förslag till permanent organisation av ifrågavarande reseverksamhet. I detta sammanhang vill utskottet i överensstämmelse med vad som skett vid föregående riksdagar understryka angelägenheten av en utvidgad sommarkoloniverksamhet. Det framstår för utskottet som ett önskemål, att koloniverksamheten intager en dominerande plats bland åtgärderna för beredande av sommarvistelse åt barn. Frågan i vad mån detta önskemål med hänsyn till ekonomiska och andra förhållanden går att förverkliga kan tills vidare ställas på framtiden, men en väsentlig utbyggnad av sommarkolonierna bör enligt utskottets mening redan nu förberedas.

Vad departementschefen i övrigt anfört, bland annat om försöksverksamhet med rabatterade resor för husmödrar, föranleder ej erinran från utskottets sida. I fråga om förbud mot fria resor vissa dagar är det enligt utskottets mening synnerligen angeläget, att särskild hänsyn tages till tiden för skolavslutningarna. Bland annat bör övervägas den utvägen att fastställa olika förbudstider för barn under skolåldern och för barn i nämnda ålder.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 349, II: 370 samt II: 537 ävensom med bifall till motionerna I: 321 och II: 512, motionerna I: 349 och II: 537 i vad de icke avse anslagsfrågan, godkänna av utskottet förordade ändrade grunder för ifrågavarande verksamhet,

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 349 och II: 537 i vad nämnda motioner avse anslagsfrågan till *Fria sommarresor för barn* för budgetåret 1945/46 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 250 000 kronor.

2:o) **Bidrag till sommarkolonier.** 1941 års befolkningsutredning har hemställt om oförändrad medelsanvisning, 200 000 kronor.

Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund har hemställt, att medel måtte ställas till förfogande för länsstyrelser eller landsting för anordnande av kolonier för såväl skolbarn som förskolålderns barn, vilka äro i behov av kolonivistelse.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Den möjlighet till bidrag till driftkostnaderna vid sommarkolonier som förefunnits under budgetåren 1943/44 och 1944/45 torde ha verkat stimulerande i fråga om såväl anordnandet av nya kolonier som utökning av tiden för öppet-hållande och platsantalet vid befintliga kolonier. Denna bidragsform har ansetts böra i första hand utnyttjas till förmån för klena barn från landsbygden. Även om vid utgången av budgetåret 1944/45 en viss reservation torde komma att förefinnas å anslaget, biträder jag med hänsyn till det stora behovet av sommarkoloniverksamhet befolkningsutredningens förslag, att jämväl för nästa budgetår för ändamålet skall anvisas ett reservationsanslag av 200 000 kronor. I den mån kvinnoförbundets hemställan avser bidrag till anläggningskostnaderna för sommarkolonier anser jag mig icke för närvarande, i avbidan på befolkningsutredningens väntade definitiva förslag i ämnet, kunna tillstyrka densamma.

Utskottet. Utskottet, som vill erinra om vad utskottet under föregående punkt anfört i fråga om koloniverksamheten, har ej funnit anledning till erinran mot det av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet. Det har framhållits för utskottet, att driftkostnaderna för vissa specialkolonier för barn överlag uppgå till högre belopp än för vanliga barnkolonier. Kungl. Maj:t bör enligt utskottets mening äga befogenhet att, när skäl därtill föreligga, höja det statliga bidraget per dag och barn till sådan koloni från nuvarande belopp, högst en krona, till två kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till sommarkolonier* för budgetåret 1945/46 under femte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

Stockholm den 27 april 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Lindström, Sven Larsson, Bernhard Nilsson, Bäckström, Karl Andersson, Mannerskantz, Heiding, Gustaf Karlsson, Gustaf Ivar Anderson, Wiklund* och *Gustav Emil Andersson*; samt

från andra kammaren: herrar *Eriksson* i Stockholm, *Danielsson, Pettersson* i Dahl, *Staxäng, Viklund, Holmström, Lindholm*, fru *Alvén*, herrar *Åkerström, Hoppe, Petterson* i Degerfors och *Johansson* i Mysinge.

Reservationer

vid punkten 1:o) (Fria sommarresor för barn):

1) av herrar *Lindström, Sven Larsson, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Gustaf Iwar Anderson, Eriksson* i Stockholm, *Holmström, Lindholm* och fru *Alvén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Förmånen av — — — 56 000 sommaren 1943.

Med anledning — — — maximum för sommaren 1945. Det är givet att likställighet under sådana förhållanden ej kan åstadkommas utan en väsentlig inknappning av rese möjligheterna för barn från de större tätorterna. Emellertid böra enligt utskottets mening barn inom nämnda befolkningsgrupper, där behovet av ombyte av vistelseort under sommaren i allmänhet är mest framträdande, liksom hittills komma i åtnjutande av den ifrågavarande förmånen utan annan behovsprövning än den, som anknyter till familjens ekonomiska ställning. Härav följer, att utskottet anser sig förhindrat tillstyrka motionärernas förslag i nu ifrågavarande avseende. Utskottet vill dock i likhet med förra årets riksdag understryka det behjärtansvärda i nämnda förslag och framhålla, att detsamma bör i huvudsak genomföras så snart trafikförhållandena det medgiva. Såsom ovan framhållits innebär redan Kungl. Maj:ts förslag en betydelsefull jämkning till landsbygdens fördel i förhållande till föregående sommar. Någon ändring av bestämmelsen, att uppehållet på sommarvistelseorten skall omfatta minst 4 veckor bör enligt utskottets mening icke i anledning härav företagas.

Vad angår övriga motionsyrkanden torde trafikförhållandena få anses lägga hinder i vägen även för ett förverkligande redan instundande sommar av det i motionen II: 537 jämväl framförda, i och för sig behjärtansvärda önskemålet, att resorna skola få företagas fritt utan hänsyn till resans längd. Nu gällande — — — landsbygdens barn.

Den lättnad — — — nämnda ålder.

Under åberopande — — — utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 321 och II: 512, I: 349, II: 370 samt II: 537, motionerna I: 349 och II: 537 i vad de icke avse anslagsfrågan, godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden

för den 2 mars 1945 förordade ändrade grunder för ifråga-
varande verksamhet,

b) med bifall — — — 1 250 000 kronor»;

2) av herr *Bernhard Nilsson*;

3) av herr *Mannerskantz*;

4) av herr *Wiklund*.